

disse Klager, idet jeg skal henvise enhver, som interesserer sig derfor, til at efterlæse det i Folketingstidenden Sp. 178—82, men jeg skal kun bemærke, at jeg ved denne Lejlighed udtalte Ønsket om en Ændring i Jagtloven, der gik ud paa at beskytte disse Fæstere og Lejehusmænd mod Godegjæverens Overgreb. Den højtærede Landbrugsminister lovede mig den Gang i sit Tilsvaer, at hvis Befolkningen lod høre fra sig i Form af indsendte Andragender, hvoraf man kunde blive klar over, hvilke Forandringer man ønskede, skulde den ærede Minister være villig til at overveje Sagen og forhaabentlig fremsætte Forslag til Forandringer i Jagtloven. Saadanne Andragender ere nu ikke indkomne. Jeg skal sige rent ud Grunden dertil. Det er selvfølgelig, at de Selvejere, som altsaa ikke føle noget Tryk ved Jagtloven og dens Bestemmelser, bryde sig ikke om at skrive Andragender om Forandringer, men de, som føle Trykket, ere Fæsterne og Lejehusmændene, og jeg tør sige rent ud, at Grunden til, at de ikke have rørt sig i den Retning, som den højtærede Landbrugsminister omtalte, er den, at de tør ikke; det kunde for dem faa ubehagelige Følger at støde Herskaberne ved at fremkomme med et saadant Andragende til Ministeriet. Deri maa Grunden søges, og jeg kan bevise denne min Paastand med sort paa hvidt ved adskillige Breve, som ere indkomne til mig fra disse Folk. Imidlertid ere mine Medforslagsstillere og jeg blevne enige om at forelægge dette lille private Forslag til Afhjælpning af den værste Nød, skønt vi indrømme, at der er adskilligt mere, ja, jeg kan gerne sige meget mere i Jagtloven, som kunde trænge til Ændring, men vi holde os alene til dette, fordi vi mene, at det er mest paa-trængende nødvendigt.

Som ærede Medlemmer ville have set af Lovforslaget, gaar det ud paa, at der sikres den Jordbruger, som ikke selv har Jagtretten paa den Mark, som han dyrker, Erstatning for den Skade, Vildtet foraarsager paa hans Marks Afgrøde, og at denne Erstatningspligt, som herved paa-lægges Jagtejeren, ikke kan indskrænkes ved nogen Kontrakt, hvad man jo kunde have Grund til at antage, den ellers vilde blive. Endelig bestemmes det, at Skadens Størrelse skal fastsættes af de i Henhold til Lov af 25. Marts 1872 om Mark- og Vejfred udvalgte Vurderingsmænd. Det er det hele, kun 3 smaa Paragraffer. Vor nugældende Jagtlov har en Bestemmelse om, at den Skade, der foraarsages paa

Mark og Hegn ved en stedfindende Jagt, skal erstattes af Jagtejeren, men der findes ingen Bestemmelse i vor Jagtlov om, at den Skade, Vildtet foraarsager, skal erstattes af Jagtejeren. Nu er der ganske vist en anden Vej, som jeg vilde foretrække at gaa, hvis denne Vej var fremkommelig, men det anser jeg den ikke for at være. Det var den, at man kunde faa fastslaaet det Princip, at Jagtretten altid skulde følge med Brugsretten. Nu er det jo ikke saaledes. Princippet i Jagtloven er, at Jagtretten følger Ejendomsretten, uanset hvem der har Brugsret til Marken. Men det naturlige vilde absolut være det, at Jagtretten og Brugsretten fulgtes, saa vilde det hele regulere sig selv ogsaa paa de Steder, hvor der er Fæste- og Lejeforhold, paa samme Maade, som det hele nu regulerer sig paa de Steder, hvor der kun findes Selvejere; saa vilde der ikke trænges til en saadan Beskyttelse for det mindre Landbrug, som dette Lovforslag til-sigter. Det er jo det ulykkelige Fæsteforhold, som findes paa saa mangfoldige Steder her i vort Land, især paa Øerne, som ikke blot er Aarsag til denne Fortræd og disse Misforhold i Landbruget, men ogsaa Aarsag til saa mange andre daarlige Forhold. Rejse vi gennem Egne her i vort Land, hvor vi ikke ere kendte, behøve vi ikke at se os ret længe om, før vi opdage, om det er en Egn, hvor Selvejendom raader, eller en Egn, hvor Fæste- og Lejeforhold raader. Det se vi paa Markerne; meget ofte ere de daarligt drevne og sjældent drænedes. Vi se det paa Bygningerne, som ere forsømte. Hvem vil bygge sine Bygninger op og sætte sine Penge i dem, naar de ikke selv eje Stedet? „Bygge til Herskabet,“ som Bønderne sige, „det skulle vi dog ikke have noget af, lad os saa hellere gemme Pengene paa Kistebunden eller sætte dem i Sparekassen“, og det er jo saa naturligt. Disse Fæsteforhold ere en Ulykke for vort Land.

Jeg vil med det samme, jeg er derved, henlede Opmærksomheden paa — det er for Resten ogsaa gjort af et andet æret Medlem ved Finanslovens 1ste Behandling —, at det er en Opgave, vi absolut maa komme til, nemlig at faa gennemført fri Ejendom i hele Landet og faa Fæstevæsenet afskaffet ved Hjælp af en rimelig og for alle Parter tilfredsstillende Fæsteafsløsningslov. Den Tid maa komme, da vi tage fat paa denne Opgave, som absolut maa høre til det ny System, thi det er et gammelt, daarligt System, dette Fæstevæsen, som man hurtigst mu-